Question

Kurā locījumā lietojams teikuma priekšmets un divdabja formas un īpašības vārdi izteicējā, ja teikuma priekšmets ir daudzums procentos?

Answer

Ar divdabja formām iespējams rīkoties dažādi.

Dalāmā ģenitīva nozīmē tiek lietoti lietvārdi, kuri izsaka dalāmu nojēgumu – ko mērāmu, sveramu vai skaitāmu. Ar procentiem izsaka daudzumu simtdaļās, tāpēc ar to lietojams ģenitīvs: *pieci procenti mēbeļu, desmit procentu* (vai *procenti*) *ziedu, divdesmit viens procents pensionāru.*
Ja izteicējā ir lietots īpašības vārds, tad tas dzimtē un skaitlī tiek saskaņots ar lietvārdu, kura daudzums procentos izteikts, piemēram, *divdesmit viens procents pensionāru ir trūcīgi* (sal. *pensionāri ir trūcīgi*), *divdesmit divi procenti sastāvdaļu ir dabiskas* (sal. *sastāvdaļas ir dabiskas*).
Ar divdabja formām iespējams rīkoties dažādi. Tas aplūkots tabulā.

Lokāmā ciešamās kārtas pagātnes divdabja formu iespējams saskaņot ar formu, kurā ir vārds *procents*.	Tā kā teikuma priekšmets ir ģenitīvā, lokāmā ciešamās kārtas pagātnes divdabja formu iespējams lietot vienskaitļa vīriešu dzimtes formā kā nemarķētajā formā.	Lokāmā ciešamās kārtas divdabja formu iespējams saskaņot ar lietvārda dzimti un skaitli, kura daudzums izteikts procentos.
*Divdesmit viens **procents** pensionāru ir **noskaņots** pozitīvi.* *Pieci **procenti** mēbeļu ir **nopirkti** Latvijā.* *Desmit **procentu** (vai **procenti**) ziedu ir **atvesti** no Kurzemes.* *Divdesmit divi **procenti** sieviešu ir **nodarbināti** valsts iestādēs.*	*Divdesmit viens procents **pensionāru** ir **noskaņots** pozitīvi.* *Pieci procenti **mēbeļu** ir **nopirkts** Latvijā.* *Desmit procentu (vai procenti) **ziedu** ir **atvests** no Kurzemes.* *Divdesmit divi procenti **sieviešu** ir **nodarbināts** valsts iestādēs.*	*Divdesmit viens procents **pensionāru** ir **noskaņoti** pozitīvi.* *Pieci procenti **mēbeļu** ir **nopirktas** Latvijā.* *Desmit procentu (vai procenti) **ziedu** ir **atvesti** no Kurzemes.* *Divdesmit divi procenti **sieviešu** ir **nodarbinātas** valsts iestādēs.*

Tātad piemēri rakstāmi šādi:
90 % ziedoto līdzekļu izmantoti/izmantots fasādes atjaunošanai;
51 % sastāvdaļu ir dabiskas.

Sources

Logina, S., Pēča, K., Pūtele, I., Zilgalve, E. Valodas konsultācijas. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi.* Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 19. Atb. red. V. Šaudiņa. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2024, 202. lpp.